

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
 Γενική Δ/ση Κοινωνικής Ασφάλισης
 Δ/ση Κύριας Ασφάλισης
 Αυτοαπασχολουμένων
 Τμήμα Ελεύθερων Επαγγελματιών
 Πληροφ: **Ι. Παπαδόπουλος**
Σ. Παπαϊωάννου
 Διεύθυνση: **Σταδίου 29**
 Ταχ. Κωδ.: **101 10 Αθήνα**
 Τηλέφωνο: **210 – 3368117, 8101**
 Fax: **210 - 3368110**
 e-mail: **asfayt@ggka.gr**

Αθήνα, 21.11.2012

Αρ. πρ.: Φ.10035/οικ.26538/840

ΠΡΟΣ: 1. Ο.Α.Ε.Ε.
 Γραφείο Διοικητή
 Ακαδημίας 22
 106 71 Αθήνα
 2. Ο.Α.Ε.Ε.
 Δ/ση Παροχών Συντάξεων
 Αγ. Κων/νου 5
 104 36 Αθήνα
 3. Ο.Α.Ε.Ε.
 Περιφερειακή Δ/ση
 Ασφάλισης
 Παροχών του Τομέα
 Ασφάλισης
 Ναυτικών & Τουριστικών
 Πρακτόρων
 Τμήμα Μητρώου – Εσόδων
 Ακτή Μιαούλη 17-19
 185 35 Πειραιάς

ΘΕΜΑ: Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. ΙΑ.4. του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για τις μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από την 01.01.2013 και εφεξής.

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222, τεύχος Α', δημοσιεύτηκε ο ν. 4093/2012, στο άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΑ υποπαράγραφος 4 παρ. 1 και 2 του οποίου εισάγονται από 01.01.2013 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του ΟΑΕΕ

Γενικές Παρατηρήσεις

Με τις διατάξεις αυτές από 01.01.2013 καθορίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως γενικό όριο ηλικίας το 67^ο έτος και ελάχιστος

χρόνος ασφάλισης τα 15 έτη ασφάλισης (στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 102/1952). Επίσης από 01.01.2013 ως γενική προϋπόθεση συνταξιοδότησης καθορίζεται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

Επιπλέον, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

α) στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης από 01.01.2013 και εφεξής εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, όπως διαμορφώνονται ως προς το χρόνο ασφάλισης και τα όρια ηλικίας από 01.01.2015 και εφεξής, προστιθεμένων ταυτόχρονα 2 ετών στα διαμορφούμενα όρια ηλικίας. Διευκρινίζεται ότι τούτο ισχύει για όσες περιπτώσεις συνταξιοδότησης εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, όπως ισχύει.

β) από 01.01.2013 όλα τα ισχύοντα την 31.12.2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπου αυτά προβλέπονται) των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία προβλέπονται από γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις και δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, αυξάνονται κατά 2 έτη.

Εξαιρούνται από τη αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης:

α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες τέκνων ανικάνων για κάθε βιοποριστική εργασία, σύμφωνα με γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και οι χήροι πατέρες ανικάνων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων

β) οι ασφαλισμένοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν. 4024/2011.

Παράλληλα προβλέπεται ρητώς ότι διασφαλίζονται τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα έως 31.12.2012, καθώς και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν κατοχυρωθεί ή κατοχυρώνονται – με ή χωρίς αναγνώριση πλασματικών χρόνων – προκειμένου για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ισχύουν έως 31.12.2012.

Διευκρινίζεται ότι θεμελιωμένο δικαίωμα υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται), που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος.

Όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν μέχρι 31.12.2012 τον απαιτούμενο κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 χρόνο ασφάλισης ή όριο ηλικίας, δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του ως άνω απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας.

Εφαρμογή των διατάξεων στον Ο.Α.Ε.Ε.**Ασφαλισμένοι μέχρι 31.12.1992 (Παλαιοί Ασφαλισμένοι)****Α. Συνταξιοδότηση με 37ετία**

Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31.12.2010 είχαν συμπληρώσει 37 έτη πραγματικής ασφάλισης σε φορείς αυτοαπασχολούμενων, συνταξιοδοτούνται και μετά την 01.01.2013 χωρίς όριο ηλικίας.

Β. Συνταξιοδότηση με 35ετία

1. Οι ασφαλισμένοι που συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης μέχρι 31.12.2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση 35 ή 36 ή 37 ετών ασφάλισης κατά περίπτωση, και του 60^{ου} έτους της ηλικίας, και μετά την 01.01.2013.

2. Οι ασφαλισμένοι που συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και ηλικία 62 ετών.

ν. 3863/2010 αρθ. 10			ν. 4093/2012	
ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
2010	35	60	35	60
2011	36	60	36	60
2012	37	60	37	60
2013	38	60	40	62
2014	39	60	40	62
2015	40	60	40	62

Γ. Συνταξιοδότηση με 15ετία

1. Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31.12.2012 συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης και το 65^ο έτος της ηλικίας, έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, και μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 01.01.2013.

2. Οι ασφαλισμένοι που συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης ή το 65^ο έτος της ηλικίας από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

v. 3863/2010		v. 4093/2012	
ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
15	65	15	67

Δ. Συνταξιοδότηση Γυναικών

Οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τις γυναίκες (παλαιές ασφαλισμένες) του Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών & Τουριστικών Πρακτόρων καθώς και τις προερχόμενες από το πρώην Τ.Σ.Α. που επιλέγουν να συνταξιοδοτηθούν με τις καταστατικές διατάξεις του πρώην Τ.Σ.Α., διαμορφώνονται ως εξής:

1. Οι ασφαλισμένες που συμπλήρωσαν 25 έτη ασφάλισης μέχρι 31.12.2010, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας και μετά την 01.01.2013.
2. Οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης από 01.01.2011 και εφεξής, και συγχρόνως συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας μέχρι 31.12.2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 61^{ου} ή του 62^{ου} έτους της ηλικίας, και μετά την 01.01.2013.
3. Οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης από 01.01.2011 και εφεξής, και συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

	άρθ. 10 v.3863/2010 + άρθ. 54 v. 3996/11			v. 4093/2012	
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΟΑΕΕ-ΤΝΤΠ & ΟΑΕΕ-ΤΣΑ γυναίκες παλαιές ασφαλισμένες	2010	25	60	25	60
	2011		61	25	61
	2012		62	25	62
	2013		63	25	67
	2014		64	25	67
	2015		65	25	67

ΣΤ. Συνταξιοδότηση μητέρων ανηλίκων τέκνων

1. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων που μέχρι 31.12.2010 είχαν συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν και μετά την 01.01.2013 με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου.

2. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων που συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης μέχρι 31.12.2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν και μετά την 01.01.2013, με τη συμπλήρωση του 55^{ου} ή του 58^{ου} έτους της ηλικίας αντίστοιχα, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου.

3. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου.

	άρθρο 10 παρ. 17 περ. δ ν. 3863/2010			ν. 4093/2012	
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΟΑΕΕ-ΤΑΝΤΗ ΜΗΤΕΡΕΣ με ανήλικα ασφαλισμένες μέχρι το 1986 παλαιές (πριν 1993)	2010	25	55	25	55
	2011		55	25	55
	2012		58	25	58
	2013		65	25	67
	2014		65	25	67
	2015		65	25	67

Παράδειγμα 1: (θεμελιωμένο δικαίωμα)

Ασφαλισμένος του Ο.Α.Ε.Ε. που μέχρι την 31.12.2012 έχει πραγματοποιήσει 37 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε.

Παράδειγμα 2: (κατοχυρωμένο δικαίωμα)

Ασφαλισμένος του Ο.Α.Ε.Ε. που μέχρι την 31.12.2012 είναι 60 ετών και συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί το 2014 όταν συμπληρώσει τα 37 έτη ασφάλισης που χρειαζόνταν το έτος 2012 με τον ν. 3863/2010.

Παράδειγμα 3: (κατοχυρωμένο δικαίωμα)

Ασφαλισμένος του Ο.Α.Ε.Ε. που μέχρι την 31.12.2012 έχει πραγματοποιήσει 37 έτη ασφάλισης και είναι 58 ετών, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας του, δηλαδή το 2014, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά το έτος 2012.

Ασφαλισμένοι από 01.01.1993 (Νέοι Ασφαλισμένοι)

1. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) από 01.01.2013 και μετά συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και ηλικία 62 ετών.

2. Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31.12.2012 συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης και το 65^ο έτος της ηλικίας τους (ή το 60^ο έτος για μειωμένη σύνταξη), έχουν θεμελιώσει

συνταξιοδοτικό δικαίωμα, και μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 01.01.2013.

3. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) που συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης ή το 65^ο έτος της ηλικίας τους (ή το 60^ο έτος της ηλικίας για μειωμένη σύνταξη), από 01.01.2013 και μετά, δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και ηλικία 67 ετών (ή ηλικία 62 ετών για μειωμένη σύνταξη).

4. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων (καθώς και οι χήροι πατέρες ανηλίκων τέκνων) που μέχρι 31.12.2012 συμπληρώνουν 20 έτη ασφάλισης, και ηλικία 55 ετών (ή ηλικία 50 ετών για μειωμένη σύνταξη), έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και συνταξιοδοτούνται με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 01.01.2013.

5. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων (καθώς και οι χήροι πατέρες ανηλίκων τέκνων) που συμπληρώνουν 20 έτη ασφάλισης ή το 55^ο έτος της ηλικίας (ή το 50^ο για μειωμένη σύνταξη) από 01.01.2013 και μετά δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και ηλικία 67 ετών (ή 62 ετών για μειωμένη).

Επισημαίνουμε ότι το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011 εξακολουθεί να υφίσταται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 01.01.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης επιθυμούν να κατοχυρώσουν, ακόμη και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησής τους, σε καμία όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία συνταξιοδότησης (έγγραφό μας Φ80000/21395/1450/6.10.2011).

Αντίθετα, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 01.01.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Γεν. Δ/τριας Κ.Α.
2. Γραφείο Γεν. Δ/τριας Δ.Υ.
3. Όλες τις Δ/σεις της Γ.Γ.Κ.Α.
4. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
5. Τμήμα Κ.Π.Α.Σ. (Ιριδα)
6. Δ/ση Κ.Α.Α. (4)

Η Γενική Διευθύντρια

Δρ. Άρτεμις Αναγνώστου - Δεδούλη